

پژوهش در عمل!

کلاس درس را متحول می‌سازد!

ترجمه و تدوین: رقیه ارجی - کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی

همکلاسی‌ها به یکدیگر بازخورد می‌دهند و به طور انتقادی به وسیله یکدیگر ارزیابی می‌شوند. در واقع آنها یک محیط تعاملی به وجود می‌آورند که در آن، بین معلم و دانش‌آموز همکاری وجود دارد و یادگیری یک طرفه جای خود را به یادگیری دو جانبه [تعاملی] می‌دهد.

در دو سال گذشته در گروه زبان انگلیسی ۸۰۰ دانش‌آموز به عنوان بهترین گروه برگزیده شدند. و ۱۸۰ کلاس‌ها چارچوب مشابهی را دنبال می‌کنند؛ یعنی معلم به جای این که در مرکز باشد، در حاشیه قرار می‌گیرد.

دور افتاده (بیگانه)، اما نه رو به عقب!

یکی از معلمان که در یکی از مدرسه‌های بیچینگ^۷ تدریس می‌کند، می‌گوید: با وجود دادن سرانه سال ۲۰۰۵ برای دوره سه ماهه در این مدرسه، کلاس‌ها به سبک سخنرانی برگزار می‌شوند و یادگیرندگان مشارکت فعال ندارند. این مسئله برای من تازگی ندارد چون من چهار سال در آن مدرسه تدریس کرده‌ام. با این حال معلمان آنجا به امید دستیابی به ابعادی از آنچه که معلمانی از جمله لایو، هایو و مابقی گروه انگلیسی «گایوان» انجام می‌دهند، کار می‌کنند.

برنامه آموزشی ملی جدید، با هدف بهبود و توسعه مهارت‌های تفکر انتقادی^۲ و تحلیلی برای بالا بردن «کیفیت آموزش» (در سپتامبر ۲۰۰۵) تصویب شد. این برنامه مطابق با اصول تعلیم و تربیت سنتی چین نیست. به همین دلیل تغییر تعلیم و تربیت سنتی چین، تعدادی از معلمان را با مشکل مواجه ساخته است. با این همه در ایالت دور افتاده گایوان^۴ و نایکسیا^۵، معلمان پدید می‌شوند که از این مرحله جلوتر هستند.

به نظر می‌رسد بعضی از جملات دستوری [منفی] از قبیل «کتاب‌هایتان را باز نکنید» که در تعلیم و تربیت سنتی چین بسیار رواج داشت، توصیه‌هایی اضافی در تکلیف درسی دانش‌آموزان باشد، زیرا تکیه صرف به کتاب‌های درسی کار فکری را کُند می‌کند و عادت یادگیری طوطی وار را در دانش‌آموزان به وجود می‌آورد. به همین دلیل معلمان گایوان در کلاس آموزش زبان انگلیسی عقاید و نظرات تک‌تک دانش‌آموزان را می‌پرسند.

درس خواندن دانش‌آموزان در زبان انگلیسی باعث شد که مستقلاً درباره ارایه واژگان انگلیسی تحقیق کنند و با معلم‌شان حروف و اصوات تشویق‌آمیز را جهت پیشرفت در یادگیری زبان انگلیسی مورد بررسی قرار دهند. همچنین کار گروهی و سخنرانی‌های دیگری برگزار می‌کنند که در آن گروه‌ها و

یکی از معلمان، از اینکه «بیجینگ» توجهی به آنها نمی‌کند ناراحت است و این مسئله را به عنوان تبعیض می‌داند. «گایوان» یکی از نواحی اقتصادی و اجتماعی چین است و برای رفتن به آنجا، با اتوبوس ۱۲ ساعت طول می‌کشد. در سال ۲۰۰۰ سطح سواد سربازان به عنوان پنجمین سطح در چین گزارش شد و در مقایسه با میانگین ملی سواد در چین که ۶۳٪ است، فقط ۱۷٪ ثبت‌نام‌شدگان در آموزش عالی تحصیل می‌کنند. نرخ سواد در میان مردم ناحیه «هیاو»^۸ دو برابر مردم ناحیه «هان»^۹ یعنی در حدود ۱۵٪ است. با این وجود، مدرسه عالی معلمان «گایوان» مرکز اقدام پژوهی آموزشی در آموزش زبان‌های خارجی است. این مرکز با نام اداره امور اجتماعی ثبت شده است و وظیفه اصلی آن بهبود بخشیدن به آینده آموزشی همه بچه‌ها دانش‌آموزان است. مسلماً انجام این امر در آینده بدون حمایت مالی امکان‌پذیر نیست و تاکنون فقط شورای آموزش و پرورش «تاینکسیا» سهم پول خود را داده است که هزینه ۲۵۰۰۰ بچه را برای حدود دو سال تأمین می‌کند.

تعاون سرما به گذاری مشترک^{۱۰}

در سال ۲۰۰۰ با مطرح شدن بحث‌هایی میان «تین فنگ جان»^{۱۱} و رییس مرکز اقدام پژوهی دکتر «میرا لاید لایو»^{۱۲}، اقدام پژوهی گایوان به عنوان یک روش آموزش انتخاب شد. «لاید لایو» به تازگی موفق به ارائه خدمات رایگان خارجی شد. او یک معلم با تجربه است که اقدام پژوهی را برای ۸ سال در یکی از مدارس دخترانه در بریتانیا به کار گرفت و رساله درجه دکتری خود را به این موضوع اختصاص داد. «لاید لایو» می‌گوید «من قبلاً درباره انجام اقدام پژوهی در گایوان فکر نکرده بودم، در واقع وقتی من با «تین» ارتباط دوستی برقرار کردم، آن فکر نیز در من به وجود آمد».

او «تین» را به عنوان یک مدیر ممتاز توصیف می‌کند، کسی که توانایی‌های بالقوه اقدام پژوهی را بالفعل ساخت. «تین» علاقه اصلی خودش را به اقدام پژوهی به عنوان «درس عملی»^{۱۳} توصیف می‌کند و آن را به عنوان چارچوبی در نظر می‌گیرد که انعطاف‌پذیر است و قالبی اکتیو نیست و به همکاران کمک می‌کند تا روش‌های آموزشی خود را مورد بررسی قرار دهند.

اگر چه «لاید لایو» عامل تغییر بود؛ اما این جریان توسط «تین» فراهم شد، کسی که تردید داشت و نمی‌دانست که آیا در پروژه در حال جریان می‌تواند بر کارکنان غلبه کند. او می‌گوید: «ارایه نظرات و عقاید به همکاران، کار آسانی نبود. بیشتر آنها نگران زمانی بودند که چنین پروژه‌هایی به کار گرفته می‌شود، اگر چه آن پروژه ممکن بود برای اکثریت ۵۲ کارمندی که نسبتاً جوان بودند مفید باشد. اکنون ۲۸ اصل وجود دارد و اقدام پژوهی‌ها فقط در گایوان انجام می‌شوند و بیشتر برنامه‌های امدادی را دربر می‌گیرد و به اندازه ۱۲۰ کیلومتر راه یعنی فاصله محل زندگی «تین» از گایوان، گسترش یافته است.

سؤالی که در اینجا مطرح می‌شود این است که

با توجه به موفقیت «لاید لایو» در سال ۲۰۰۴ و برقراری ارتباط با ایالت «گایوان» و فراهم نمودن شرایطی جهت کسب «استانداردهای آموزشی بهتر»، نقش او در تعلیم و تربیت چیست؟ او در ابتدا به عنوان معلم کلاس، روش تدریس و کلاس‌های شفاهی استخدام شد و از ژانویه ۲۰۰۴، طبق جدول زمان بندی شده، نقش حمایتی تمام وقت را داشت. او اکنون روزهای خود را با مشاهده کردن کلاس‌ها، کمک کردن به معلمان خصوصی، پیش بردن بحث‌های گروهی و هر از گاهی ایراد سخنرانی‌هایی درباره اقدام پژوهی و نظریه‌های یادگیری سپری می‌کند. او همچنین حمایت‌های بین‌المللی را به خود جلب می‌کند. نظیر حمایت دانشگاه بریتانیا، که کارشناسان اقدام پژوهی را می‌فرستد و مؤسسه خدمات رایگان خارجی که کارگاه‌های آموزشی برگزار می‌کند. همچنین انجمن انگلیس در گایوان و بریتانیا برای پژوهندگان اقدام پژوهان جلسات بحث حرفه‌ای برگزار می‌کند.

ما دوست نداریم به

دانش آموزان ماهی بدهیم، بلکه

دوست داریم ماهی گرفتن را به

آنها آموزش دهیم

جستجو کردن حقیقت از واقعیت‌ها^{۱۴}

اقدام پژوهی با سؤالات زیر شکل می‌گیرد:

- آنچه که من می‌خواهم بهبود بخشم چیست؟

- چرا من به این موضوع علاقمند شدم؟

- چگونه می‌توانم مسایل [مشکلات] را حل کنم؟

- برای حل مسایل [مشکلات] چه کارهایی می‌توانم انجام دهم؟

سادگی چارچوب و عملی بودن اقدام پژوهی در «گایوان» از ارزش زیادی برخوردار است و اجرا کردن مدل «تئوری برای عمل»^{۱۵} [کاربرد] در رأس قرار می‌گیرد. اقدام پژوهی به معلمان اجازه می‌دهد تا نظریه‌هایی مطابق با دانش خودشان تنظیم کنند، کسانی که به خاطر غیر عملی بودن نظریه‌های انتزاعی احساس درماندگی می‌کنند؛ معلمانی مثل «لایو» جمع‌بندی‌های خودشان را با توجه به شعارهای مشهور مائوز دونگ^{۱۶} ارایه می‌کنند مثل «جستجو کردن حقیقت از واقعیت‌ها»^{۱۷}.

سوال «چگونه می‌توانم دانش آموزانم را تشویق کنم تا فعال تر شوند؟» را می‌توان با تمرینات جدید و پرورش «تفکر انتقادی» و بالا بردن سطح آگاهی در معلمان و دانش‌آموزان پاسخ داد. برای کسی که نظاره گر کلاس زبان انگلیسی در «گایوان» باشد، چنین پیشرفت‌هایی کاملاً آشکار است. اما اینها اساس تغییرات فلسفی را تشکیل می‌دهند که به مراتب پر محتوا هستند.

سخنانی از پژوهنده گایوانی^{۱۸}:

«اقدام پژوهی کمک کرده است تا من یک

معلم با کیفیت باشم.»

«اکنون من در مورد مسایل [مشکلات] کلاس حساسیت بیشتری نشان می‌دهم در حالی که قبلاً آنها را نادیده می‌گرفتم». به سخن دیگر، او کسی است که در خودش به عنوان یک معلم تغییر آشکاری را می‌بیند.

به گفته «لاید لایو»، خانم «لایوایکسیا»^{۱۹} قبلاً در وزارت نقش فعالی نداشت - اکنون نه تنها فعالانه مشغول دومین موضوع پژوهشی خود است (که می‌پرسد «چطور می‌توانم دانش‌آموزانم را یاد گیرندگانی خود گردان [مستقل - خودمختار] بسازم؟») بلکه اقدام پژوهی را در زندگی روزمره خود نیز به کار می‌برد. در طی جلسات هفتگی برای پژوهندگان اقدام پژوهی پیشرفته، قاطعانه صحبت می‌کند و سرانجام در مورد اینکه او به پسرش اجازه می‌دهد تا آزادانه به سازماندهی وقتش [مدیریت زمان] بپردازد. همچنین درباره مفهوم بنیادی در جامعه کنفوسیوسی صحبت می‌کند.

در ارایه مقاله‌ای تحت عنوان «چگونه می‌توانم به همکارانم کمک کنم تا در کار گروهی شرکت داشته باشند»، که متعلق به «تین»^{۲۰} است تا حدودی تمایل به روش‌های سنتی و تفکر کنفوسیوسی^{۲۱} دیده می‌شود. او بر اصلاح برنامه آموزشی و امتحانی و اجرای آن در سال ۲۰۰۷ تأکید می‌کند و سعی دارد تا امتحانات را از شکل سنتی خود یعنی صحیح - غلط و چند گزینه‌ای خارج سازد. او می‌گوید:

«ما دوست نداریم به دانش‌آموزان ماهی بدهیم، بلکه دوست داریم ماهی گرفتن را به آنها آموزش دهیم». این رویکرد او، همکاران جوان و پیر را تشویق کرده تا عقاید و نظراتشان را به راحتی و با میل و رغبت ارسال نمایند.

همان‌طور که جمع‌بندی‌های «تین» ساختن فردگرایی اثربخش را برای کار گروهی نشان می‌دهد، بالا بردن احترام دو جانبه بین دانش‌آموزان و همکاران، موفقیت اقدام پژوهی را در آینده تعیین می‌کند.

تقویت کردن و پیشرفت (توسعه)^{۲۲}

منزلت اجتماعی در مرکز، خط مشی پیشرفت را فراهم می‌کند و چیزی را دنبال می‌کند که «تین» به عنوان «سه سال پیشرفت سریع و حرفه‌ای معلمان انگلیسی» توصیف می‌نماید.

«لاید لایو» و «تین» اعتقاد دارند که نیازهای مرکزی باید به تجربه‌های کسب شده بپردازد و تأثیر آن‌ها را هم در حین کار و هم در خارج از مدرسه افزایش دهد. «تین» می‌گوید که یک کارگاه آموزشی^{۲۳} دیگری توسط مؤسسه ارایه خدمات رایگان خارجی^{۲۴} برگزار می‌شود و او امیدوار است که برای ژوئن برنامه‌ریزی کند. کارگاه مذکور گروه‌های دیگری را برای پرداختن به اقدام پژوهی تشویق می‌کند. مرکز اقدام پژوهی همچنین امیدوار است که اقدام پژوهی را در مدارس ابتدایی و مدارس راهنمایی ۸ کشور به کار گیرد. از آن سال به بعد، مرکز زبان‌های خارجی «بیجینگ»^{۲۵} بر انتشار کتاب‌هایی تأکید کرد که محتوای آنها را مکتوبات مطالعات موردی انجام شده به وسیله

کردند و برای آموزش دادن به معلمان محلی به مدارس اعزام شدند. اهداف این روش عبارتند از: پرورش و استقلال و تفکر انتقادی میان بچه های مدرسه و استفاده کردن از روش های اقدام پژوهی از قبیل فرستادن بچه ها به درون اجتماع شان جهت تحقیق [پژوهش] درباره مسایل [مشکلات] محیطی و حمایت کردن از راه حل ها. برای مثال توصیه کردن به رستوران های محلی برای اینکه از چوب های غذاخوری یکبار مصرف استفاده کنند. ویژگی خاص برنامه مذکور این است که محیط را به عنوان یک موضوع جدا مورد بررسی قرار نمی دهد، بلکه آموزش و پرورش محیطی را با گستره زندگی افراد ادغام می کند. کتاب های درسی و کمک آموزشی منتشر شده اند که برنامه های درسی را در بعد محیطی ریاضیات و... ارایه دهند. برنامه فوق همچنین به طور عمیق با وزارت آموزش و پرورش جهت توسعه، گسترش راهنمایی های ملی با آموزش و پرورش محیطی همکاری می کند.

فاز (مرحله) دوم برنامه محل های پرجمعیت را در برمی گرفت، در حالی که دوره سوم می خواهد روند کلی این رویکرد برای آموزش پرورش محیطی در مدارس مرکز چین باشد^{۲۴}.

پی نوشت:

1-Action Research

2-Action research revolutionizes the classroom

3-critical thinking

۴- «Guyuan» گایوان یکی از مناطق اقتصادی و اجتماعی چین است.

5-Ningxia

6-Isolated, but not back ward

7-Beijing

8-Hui

9-Han

10-Joint-venture cooperation

11-Dean Tian Feng Jun

12-Dr. moria Laidlaw

13-practical

14-Seeking truth from facts

15-theory to practice

16-Mao Zedong

17-seeking thruth form facts

18-qualified teacher

19-Liu Xia

20-Tian

21-Confucian

22-Consolidating and development

23-work shop

24-VSO

25-Michelle Brown

26-ELT

27-HIV/AIDS

28-educational approaches

29-David Strawbrige

30-New Zealander

31-UK

32-Tibet

33-Simao

34-Action Research revolutionizes the classroom. Available at:

... (b. Action research revolutionizes the classroom - b font

اساسی می پردازد. در برنامه های آینده علاوه بر آموزش و پرورش ممکن است داوطلب شدن ملی برای تبلیغات جهت پیشگیری از ایدز^{۲۷} نیز مورد توجه قرار گیرد.

تقاضای اقدام پژوهی در «گایوان» غیر قابل انکار است و به احتمال زیاد هر فردی آن را پشت سر می گذارد. همان طور که «لایوایکسیا» به عنوان معلم پژوهنده گفت: «اقدام پژوهی فراسوی آموزش و پرورش است. آن درباره هستی انسان و پیشرفت اجتماعی است.» او می گوید من نیز وقتی تفاوتها را در رویکردهای آموزشی^{۲۸} تحلیل می کردم، همیشه آن را احساس می کردم اما هرگز آن را در عمل به وضوح ندیده ام.

دیوید استروبرج^{۲۹}، یک فرد نیوزیلندی^{۳۰} و یکی از پژوهندگانی است که شش سال به عنوان مشاور آموزش و پرورش و مشاور برنامه مراقبت از بچه های آموزش و پرورش پایه بریتانیای کبیر^{۳۱} در ناحیه خود مختار تاییت^{۳۲} کار کرده، و همچنین در سال ۲۰۰۴ موفق به دریافت بورس تحصیلی شده است. در سال های اخیر برنامه آموزش و پرورش تاییت از طریق آموزش ضمن خدمت معلمان ابتدایی و با تأکید بر بحث های گروهی کوچک، معرفی بازی های آموزشی، استفاده از موضوعات واقعی ساده که به آموزش کمک می کند، روی روش های آموزشی شاگرد محور کار کرده است و همچنین بر به کارگیری حواس پنجگانه (نه فقط چشم ها و گوش ها) در فرایند یادگیری تأکید می کند.

اقدام پژوهی فراسوی

آموزش و پرورش است. چون

درباره هستی انسان و پیشرفت

اجتماعی است

برنامه مراقبت از بچه ها، رویکرد مشابهی را به عنوان مؤلفه کلیدی پروژه ۵ ساله آموزش و پرورش پایه اقلیت های یونانی بوجود آورده است. آنها همچنین آهاره آموزش و پرورش یونان را با برنامه ریزی در ۳۰ کشور و با حمایت فنی در حال تکوین برنامه مراقبت از بچه ها توسعه دادند. در پایان ماه مارس، برنامه مراقبت از بچه ها و مشارکت مقامات آموزش و پرورش، توجه کنفرانس بین المللی را به آموزش و پرورش اقلیت نژادی در سیمائو^{۳۳} جلب کردند. یونان بیش از ۲۰۰ شرکت کننده داشت و دو وزیر از وزارت آموزش و پرورش مرکزی هم شرکت داشتند.

در ۲۷ آوریل، رسماً در سراسر جهان برای دوره سوم ابتکار معلمان محیطی که در سال ۱۹۹۷ با هدف پرورش دانش آموزان راهنمایی به عنوان شهروندان محیطی فعال، شروع شده بود سرمایه گذاری شد.

برنامه ریزی از طریق ایجاد مراکز آموزش و پرورش محیطی در دانشگاه ها و جلب کردن کارکنان کارآموزی معلم در طیف وسیعی از مقررات آموزشی شروع شد. این ها (معلمان فوق لیسانس)، آموزش بین المللی را دریافت

پژوهندگان «گایوان» تشکیل می دهد.

موسسه ارایه خدمات رایگان خارجی، از توانایی و بالا بودن مهارت گایوان به عنوان مدل پاسخگو به این مؤسسه آگاه است. «وجود آن برای زندگی در بعضی از چالش های متناوب در برنامه آموزشی جدید... [اقدام پژوهی] تمرین خوبی است و چنین تلاش ها و چالش ها را ارتقا می بخشد... اما آن بستگی به فعالیت های محلی دارد»، «میچل براون»، نماینده چین، بر اهمیت ارتباطات کاری اشاره می کند.

«گایوان» بیشتر تحت فشارهای مالی است و «تین» امیدوار است که سرمایه گذاری جاری شورای آموزش و پرورش «ناینگسیا» بتواند با منابع دیگر جهت سرمایه گذاری برای سفرها و گردش های علمی و پژوهشی همسو باشد.

«لاید لاو» همچنین آگاه است که ساعت کاری او در گایوان باید محدود شود، هر چند که او از ترک کردن آنجا غمگین می شود. عشق او به آموزش و پرورش و دلبستگی او به این نواحی طوری است که می گوید «من ترجیح می دهم برای زندگی در گایوان بمانم» اما این جزو فلسفه مؤسسه خدمات رایگان خارجی نیست.

مؤسسه، داوطلبان را برای دو سال در نواحی قرار می دهد یعنی جایی که مهارت های محلی کمیاب است و در جستجوی تقسیم و انتقال مهارت ها به همتهای محلی هستند. معلمان کارآموز یادگیری آموزشی^{۳۴} در چین برای انتقال این مهارت ها فرستاده شده اند. در حال حاضر فقط در نواحی غربی چین سرمایه گذاری می شود و در گایوان فرستادن معلمان از سال ۱۹۹۲ شروع شد.

سال ۲۰۰۲ VSO خبر داد که همراه با آخرین داوطلبان در سال ۲۰۰۹ از کارآموزی یادگیری آموزشی خارج می شود، اما طبق گفته براون، این به معنی پایان برنامه های آموزش و پرورش VSO نیست. او گفت: وقتی از امکان سرمایه گذاری متخصصان فنی (در مقابل معلمان) جهت حمایت از ابتکارات آموزش و پرورش در آغاز سال ۲۰۰۹ سوال می شود که باید گفت سؤال مذکور تاکنون پاسخ داده شده است.

بعضی از سوالات ممکن است در بازنگری جواب داده شوند و برای سال ۲۰۰۷ برنامه ریزی شوند، که آن مهم در آینده به امکانات بالقوه